

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 2.1. Филология (Литература на народите от Европа, Америка, Азия, Африка и Австралия – Новогръцка литература), обявен в ДВ бр. 21 от 13/03/2020

с единствен кандидат: д-р Фотини Янис Христакуди, главен асистент в катедра „Общо, сравнително, индоевропейско и балканско езиковедие“ при СУ „Св. Климент Охридски“

Член на НЖ: доц. д-р Пенка Данова, Институт за исторически изследвания – БАН

По комплекта от документи и материали, внесени за оценка от единствения кандидат в горепосочения конкурс, ще взема отношение по-специално по онези от тях, които отразяват научноизследователската дейност на Фотини Христакуди след защитата на докторат през май 2007 г., а именно двете ѝ научни книги (монографии):

Символизъмът в новогръцката поезия от края на XIX и началото на XX в. София, Изд. къща „Ни плюс“, 2020, 186 с.;

Проблеми на гръцкия литературен развой 1880–1930 (Етюди върху новогръцката поезия). София, Изд. къща „Ни плюс“, 2020, 255 с.;

както и върху двадесет и една от нейните студии/ статии, отпечатани в периода след назначаването ѝ за асистент към катедра „Общо, сравнително, индоевропейско и балканско езиковедие“ при СУ „Св. Климент Охридски“. (Списъкът на всички публикации включва общо 29 заглавия.)

Първата книга е посветена на едно от най-значимите модернистични течения в новогръцката поезия – символизма. В увода авторката изтъква залога за появата, проявите и особеностите на литературното течение. Това е необходимостта да се да се интегрира една чужда традиция в схемата на многовековната гръцка култура с ярък индивидуален колорит (с. 10). Пак там тя прави преглед на основните български и гръцки изследвания, свързани с предмета на изследване. Първата глава има встъпителен характер. Тя запознава читателя с епохата и представителите на символизма в Гърция. Изтъква се една от важните особености на литературното направление – ролята му в изковаване на нов поетичен език в рамките на вековния спор за езика, както и ролята на

изобразителните изкуства. Трите следващи глави съставляват същността на изследването и разкриват в сравнително-съпоставителен план проблеми и явления на гръцкия символизъм. Такива са въпросите за периодизацията на литературния феномен, за принципите и същностните белези на гръцкия символизъм, за националните и балканските специфики на гръцкия естетически канон от последното десетилетие на XIX век. Съпоставителният план, в който са разгледани процесите и явленията, дава възможност на авторката да подчертае в заключението някои общи характеристики на символизма в балканските страни като противопоставянето на „стари“ и „млади“ в литературните спорове, противоречивите процеси на рецепция (България, Словения, Хърватия) и да изтъкне, че поетите символисти на Балканите чертаят нови насоки за литературния процес. На фона на тези обобщения се откроява и друга особеност в подхода на Ф. Христакуди към литературния материал – проникновения анализ на поетичното творчество на отделни автори (*personalia*), напр. параграфът, посветен на Константинос Кавафис.

В *Проблеми на гръцкия литературен развой 1880–1930 (Етюди върху новогръцката поезия)* са представени и анализирани забележителни образци на гръцката модернистична поезия от периода 1880–1930 г., който в оценката на Ф. Христакуди (с. 17) притежава особена компактност поради тъждествеността на идеите на модернизацията с тези на модернизма (последният проектиран по-специално върху поетичното наследство на символизма). Стихотворенията нерядко са преведени от самата изследователка. Книгата обединява една многостранна проблематика, в която си дават среща рецепцията на гръцката литературна традиция и на нова Гърция от страна на чужденците (Клод Шарл Фориел, Хенри Милър) с възприемането на чужди литературно-естетически образци (преимуществено от френската поезия) в новогръцката поезия, гръцкият модернизъм, разгледан чрез дихотомията „свое“ – „чуждо“, традиция – иновация, но и чрез „модерното“ в ръцете на големите майстори на словото (Соломос, Паламас и др.). В изследването присъстват историческите, социокултурните и философски измерения на гръцкия символизъм, разгледани аналитично чрез литературно-естетическите платформи на поети от различни поколения. Особено внимание е отделено на понятия като „гръцизъм“ и космополитизъм, на сблъсъка на космополитизма с етноцентризма. Както в

първата книга на Ф. Христуки, така е тук не липсват параграфи, представящи такива поетични феномени като Константинос Кавафис и Георгиос Сеферис.

Възгледите за поезията на Сеферис и на Одисеас Елитис са добра основа за по-пространни обобщения относно обединителната или дезинтеграционна представа за изкуството, за сблъсъка на космополитизма с етноцентризма, а също така и за една плавна и познавателна глава каквато е шестата, в която е етделено място на представители и произведения на гръцки поети космополити.

Част от представените студии/ статии на Фотини Христуки са вплетени в канавата на книгата ѝ, посветена на гръцкия литературен развой в периода 1880–1930 (напр. „Одисеас Елитис – синхронен и диахронен“, „Гръцките фолклорни сватбени песни в колекцията на Клод Шарл Фориел“ и др.) като по-значимата част от тях не повтарят, а напротив – представят в по-широк план отразеното в монографията. Други са напълно самостоятелни и разглеждат различни аспекти на гръцката литература и култура („За някои урбанистични акценти в гръцкия културен модел от края на 19 и началото на 20 в.“, „*Ното ludens* в романа на Н. Казандзакис *Христос отново разпнат*“, „Големи ли са малките литератури – етюди върху поезията на Еста Цингану (Гърция) и Тумас Транстрьомер (Швеция)“ и др.) или на представянето на българска литература пред чужда публика („Българска поезия 1945–1955. Динамика, идеи, проблеми. Валери Петров“, на гръцки език в *Mare ponticum*). Впрочем приносите на тези публикации стегнато и адекватно са отразени в Списъка на научните приноси на Фотини Янис Христуки (вж. там, т. 6).

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ ще изтъкна, че предвид забележителния обем и много добри качества на научните публикации на Фотини Янис Христуки гласувам със „ЗА“ одобряването на нейната кандидатура в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“.

София, 21 септември 2020 г.

Подпис:

(доц. д-р П. Данова)